Ушбу сонда:
2 ҲАЁТ БИЗДАН ТАЛАБ ЭТАЁТГАН ВАЗИФАЛАР
3 «Ишонч» фош этади ҲИСОБОТДАН ЯШИРИЛГАН ЕРЛАР...
4 Баҳс-мунозара ҚИЗИНГИЗ БАЛОҒАТГА ЕТМОҚДА...

ИНСОНГА НАФ КЕЛТИРИШ - ОЛИЙ БАХТ

ISHONCH

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ ГАЗЕТАСИ

2002 йил 1 июн, шанба №88 (1305)

СЕШАНБА, ЧОРШАНБА, ЖУМА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

Б.М.РЎЗИЕВНИ НАВОИЙ ВИЛОЯТИНИНГ ҲОКИМИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 93-(12-банди) ва 102-моддаларига мувофиқ:
Бахриддин Муртазаевич Рўзиев Навоий вилоятининг ҳокими этиб тайинлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И.КАРИМОВ
Тошкент шаҳри,
2002 йил 31 май

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

Ғ.Д.ДИЛОВНИ НАВОИЙ ВИЛОЯТИНИНГ ҲОКИМИ ВАЗИФАСИДАН ОЗОД ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА

Ғайбулло Дилович Дилов бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан Навоий вилоятининг ҳокими вазифасидан озод қилинсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И.КАРИМОВ
Тошкент шаҳри,
2002 йил 31 май

ОДАМЛАР ҲАҚИДА ҒАМХЎРЛИК, ИСТИҚБОЛНИ ЎЙЛАБ ИШ ТУТИШ - ҲАР БИР РАҲБАРНИНГ БУРЧИДИР

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

А.Н.Ориповни Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари - Алоқа ва ахборот-телекоммуникация технологиялари масалалари комплексининг раҳбари - Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлигининг Бош директори этиб тайинлаш тўғрисида

Абдулла Ниғматович Орипов Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари - Алоқа ва ахборот-телекоммуникация технологиялари масалалари комплексининг раҳбари - Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлигининг Бош директори этиб тайинлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И.КАРИМОВ
Тошкент шаҳри,
2002 йил 30 май

31 май куни Навоий шаҳрида халқ депутатлари Навоий вилоят Кенгашининг навбатдан ташқари сессияси бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов нутқ сўзлади.

НАВОИЙ ВИЛОЯТ КЕНГАШИНИНГ СЕССИЯСИ

- Навоий вилоятини Ўзбекистонимизнинг ўзига хос ва бетакрор хазинаси, десак, ҳеч қандай муболаға бўлмайди, - деди давлатимиз раҳбари. - Бу ердаги кўпгина конлар ўзининг ноёб хусусиятлари ва захиралари нуқтаи назаридан нафақат Марказий Осиё, балки бутун дунёда камдан кам топилади.

Мамлакатимиз саноатининг фахри ҳисобланган йирик-йирик корхоналарда ишлаётган кўп миллатли аҳил жамоалар, оғир чўл шароитида тобланган фидойи инсонларнинг меҳнати билан бугунги кунда вилоят республикамизда ишлаб чиқарилаётган нодир ва рангли металларнинг 69 фоизини, цементнинг 34 фоизини, минерал ўғитларнинг 41 фоизини етказиб бермоқда.

Сессияда раҳбар кадрларни тарбиялаш, улар билан ишлашнинг самарали тизимини яратиш, хусусан, уларни ўқитиш ва тажрибасини ошириш масаласига алоҳида эътибор қаратилди.

Сессияда ташкилий масала кўрилди. Ғайбулло Дилов бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан вилоят ҳокими вазифасидан озод қилинди.

Президент Ислом Каримовнинг тавсиясига биноан Бахриддин Рўзиев вилоят ҳокими этиб тасдиқланди.

Сессияда сўзга чиққан Хатирчи тумани ҳокими Э.Турдимов, Навоий кон-металлургия комбинати бош муҳандиси Е.Толстов, «Шамс-Навоий» кичик корхонаси раҳбари Ш.Жамолов, Навоий туман хотин-қизлар қўмитаси раиси Ж.Ражабова ва бошқалар Президентимизнинг нутқида қўйилган вазифалар барчани янада ташаббускорлик ва масъулият билан ишлашга ундашини таъкидладилар.

(ЎзА).

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ НАВОИЙ ВИЛОЯТИ КЕНГАШИНИНГ НАВБАТДАН ТАШҚАРИ СЕССИЯСИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

Ассалому алайкум, қадрли юртдошлар!

Ҳурматли депутатлар!

Бугун халқ депутатлари Навоий вилояти Кенгашининг навбатдан ташқари сессияси кун тартибига қўйилган масала ҳақида ҳаммангиз хабардорсиз.

Айтиш мумкинки, бу масала кун тартибида тасодифан пайдо бўлгани йўқ. Навоий вилоятидаги бугунги аҳвол, иқтисодий-ижтимоий вазият, тобора кўпайиб, кескинлашиб бораётган, одамларимизнинг кайфиятига салбий таъсир қилаётган муаммолар - буларнинг барчаси ушбу сессия кун тартибига қўйилган масала билан бевосита боғлиқ, десак, ҳеч қандай хато бўлмайди.

Шунинг учун ҳам асосий масалага ўтишдан олдин сизлар билан мана шу муаммолар ва бундай вазиятни келтириб чиқараётган сабаблар ҳақида атрофлича фикрлашиб олсак, мақсадга мувофиқ бўлади, деб ўйлайман.

Шу борада илгари Бухоро вилояти таркибида бўлган бу ҳудудда янги Навоий вилоятининг ташкил қилинишини, бундай қарорга келишда қандай эзгу мақсад ва орзу-умидлар кўзда тутилганини бир карра эслаб олсак, менимча, ўринли бўлади.

Бу ҳақда гапирганда, ҳаммангиз кўз ўнгига, аввало, бу воҳада мавжуд бўлган ер усти ва ер ости бойликларининг улкан ва ноёб захиралари келади.

Маълумки, бу саховатли заминда юздан ортиқ фойдали қазилма конлари аниқланган.

Чиндан ҳам, Оллоҳ назари тушган бу тупроқда олтин ва кумуш дейсизми, уран ва вольфрам дейсизми, норуда ва кимёвий хомашёлар дейсизми, мармар ва гранит дейсизми - бундай нодир бойликларнинг барчаси бор.

Шу маънода, Навоий вилоятини Ўзбекистонимизнинг ўзига хос ва бетакрор хазинаси, десак, ҳеч қандай муболаға бўлмайди.

Бу ердаги кўпгина конлар ўзининг ноёб хусусиятлари ва захиралари нуқтаи назаридан нафақат Марказий Осиё, балки бутун дунёда камдан-кам топилади. Мурунтов, Довгизтоғ, Кўкпатас, Омонтойтоғ каби олтин конлари, Қизилқумдаги фосфорит кони мамлакатимиздан олис-олисларда ҳам яхши маълум.

Бу маълумотлар, албатта, оддий мутахассисларга ҳам аён, лекин воҳанинг иқтисодий салоҳиятига бошқа манбалар, айтайлик, замонавий аэрокосмик ва геодезия техникаси орқали олинган маълумотларга асосланиб баҳо берадиган бўлсак, унинг бағрида яна қанча-қанча табиий бойликлар, ноёб захиралар яшириниб ётганига, уларнинг ҳажми ва кўлами эса стратегик жиҳатдан истиқболли эканига ишонч ҳосил қиламиз.

Бир сўз билан айтганда, бу вилоят ўзининг иқтисодий салоҳиятига кўра алоҳида маъмурий-ҳудудий бирлик бўлиши учун барча асослар бор эди ва шуларни ҳисобга олиб, бундан йигирма йил муқаддам бу ерда Навоий вилояти ташкил этилган эди.

Афсуски, совет тузумининг сўнгги йилларида айрим калтабин раҳбарларнинг собиқ Марказга яхши кўриниш ниятида олиб борган сиёсати туфайли шундай улкан имкониятларга эга бўлган вилоят тугатиб юборилган эди.

Биз 1992 йилда бу воҳанинг беқиёс салоҳиятини рўёбга чиқариш, унинг табиий бойликларини Ватанимиз тараққиёти, халқимиз манфаати йўлида хизмат қилдириш мақсадида, шу ерда яшайдиган одамларнинг келажагини ўйлаб, Навоий вилоятини қайтадан ташкил этганимиз, иқтисодий нуқтаи назардан ҳам, тарихий нуқтаи назардан ҳам, ўйлайманки, адолатли иш бўлган эди.

Гарчи Навоий вилоят сифатида нисбатан ёш бўлсада, ҳеч шубҳасиз айтиш мумкинки, бу воҳа ўзининг узоқ тарихига, кўҳна илдиз-томирларига эга.

Бунинг исботини шу заминда азалдан мавжуд бўлиб келган Кармана шаҳри, Работи Малик, Нурота каби қадимий манзиллар, Тошмасжид, Чилустун, Кўкгумбаз каби обидалар, Қосим шайх, Ориф Деҳғароний каби азиз-авлиёларнинг муқаддас қадамжолари мисолида кўришимиз мумкин.

Мухтасар қилиб айтганда, буларнинг барчаси бу ерларда асрлар давомида ўтроқ бўлиб, шу тупроқда илдиз отиб, унга садоқат билан меҳру муҳаббатини бахш этган фидойи, ғурури баланд инсонлар яшаганидан далолат беради.

Албатта, не-не воқеаларнинг гувоҳи бўлган бу заминнинг тарихи ҳақида кўп гапириш мумкин. Лекин биз вилоятнинг бугунги куни, бу ҳудудда яшайдиган одамларнинг ҳозир-

(Давоми 2-бетда)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

КОМПЬЮТЕРЛАШТИРИШНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШ ВА АХБОРОТ-КОММУНИКАЦИЯ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИНИ ЖОРИЙ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

Ахборотлаштиришнинг миллий тизимини шакллантириш, иқтисодиёт ва жамият ҳаётининг барча соҳаларида замонавий ахборот технологияларини, компьютер техникаси ва телекоммуникация воситаларини оммавий равишда жорий этиш ҳамда улардан фойдаланиш, фуқароларнинг ахборотга ортиб бораётган талаб-эҳтиёжларини янада тўлиқроқ қондириш, жаҳон ахборот ҳамжамиятига кириш ҳамда жаҳон ахборот ресурсларидан баҳраманд бўлишни кенгайтириш учун қулай шарт-шароитларни яратиш мақсадида:

1. Қуйидагилар компьютерлаштириш ва ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш ҳамда уларнинг замонавий тизимларини жорий этишнинг биринчи галдаги энг муҳим вазифалари деб ҳисоблансин:

замонавий ишончли ва хавфсиз миллий маълумотлар ахборот базаларини яратиш, ахборот ресурслари ва хизматларининг бозорини ривожлантириш, ахборот алмашувнинг электрон шаклларига изчиллик билан босқичма-босқич ўтиш;

реал иқтисодиёт тармоқларида, бошқарув, бизнес, фан ва таълим соҳаларида компьютер ва ахборот технологияларини кенг жорий этиш, аҳоли турли қатламларининг замонавий компьютер ва ахборот тизимларидан кенг баҳраманд бўлишлари учун шарт-шароитлар яратиш;

мактаблар, касб-ҳунар коллежлари, академик лицейлар ва олий ўқув юртларининг таълим жараёнига замонавий компьютер ва ахборот технологияларини эгаллашга ҳамда уларни фаол қўлланишга асосланган илғор таълим тизимларини киритиш;

ахборот-коммуникация технологиялари соҳасида, биринчи навбатда дастурий воситаларни, маълумотларнинг ахборот базаларини ишлаб чиқиш, республика, тармоқ ва маҳаллий ахборот-коммуникация тармоқларини шакллантириш, компьютер ва телекоммуникация техникасини ишлаб чиқиш соҳаларида ишлаш учун юқори малакали мутахассис кадрлар тайёрлашни ташкил қилиш;

ахборот-коммуникация тармоқлари ва хизматлари конвергенциясини назарда тутган ҳолда мамлакатнинг барча ҳудудида ахборот-коммуникация технологияларининг техникавий инфратузилмасини, шу жумладан кўчма алоқа, IP технологиялари, бошқа замонавий телекоммуникация ва маълумот узатиш воситаларини жадал ривожлантириш;

миллий ва халқаро ахборот тармоқларига ғоят тезкорлик билан кириб боришни жорий этиш, аҳоли пунктлари, шу жумладан қишлоқ аҳоли пунктларининг уларга кириб боришини таъминлаш;

сифатли маҳаллий дастурий маҳсулотлар ишлаб чиқариш ва уларни экспорт қилишни рағбатлантиришнинг самарали механизмини яратиш;

маҳаллий компьютер техникаси ва унга бутловчи буюмлар ишлаб чиқиш ҳамда ишлаб чиқаришни ташкил этишга кўмаклашиш.

2. Компьютерлаштириш ва ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш бўйича Мувофиқлаштирувчи Кенгаш тузилсин.

Белгилаб қўйилсинки, Мувофиқлаштирувчи Кенгаш компьютерлаштириш ва ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш соҳасида юқори мувофиқлаштирувчи орган ҳисобланади.

3. Мувофиқлаштирувчи Кенгаш зиммасига қуйидаги вазифаларни ҳал этиш юклансин:

компьютерлаштириш ва ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантиришнинг замонавий халқаро тенденцияларга ва мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш стратегиясига мос келувчи устувор йўналишларини белгилаш;

компьютерлаштириш ва ахборот-коммуникация технологияларини жадал ривожлантириш учун қулай шарт-шароитлар ҳамда иқтисодий омилларни вужудга келтириш юзасидан Ҳукуматга таклифлар киритиш;

компьютерлаштириш ва ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш соҳасига оид дастурлар, лойиҳалар, меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ишлаб чиқилиши ҳамда экспертизадан ўтказилишини ташкил этиш;

ахборот-коммуникация технологиялари соҳасида малакали кадрлар тайёрлаш ва қайта тайёрлаш, жумладан мутахассисларни чет элларда ўқитиш борасидаги ишларни мувофиқлаштириш;

ахборот-коммуникация технологиялари соҳасида рақобат муҳитини шакллантиришга кўмаклашиш, инновация бизнесини, шу жумладан маҳаллий дастурий воситалар ва компьютер техникасини ишлаб чиқиш ҳамда ишлаб чиқаришни қўллаб-қувватлаш, иқтисодиётнинг барча соҳалари ва тармоқларини компьютерлаштириш учун шарт-шароитлар яратиш;

ахборот-коммуникация технологиялари соҳасида халқаро ҳамкорликни ривожлантиришга, ахборот-коммуникация технологияларининг инфратузилмасини ривожлантириш учун хорижий инвестициялар, ҳомийлик маблағлари ва грантларни жалб этишга, таълим муассасаларининг ахборот тармоқларидан фойдаланиш имкониятини кенгайтиришга кўмаклашиш.

(Давоми 3-бетда)

Табиат муҳофазаси

Атроф муҳитни муҳофаза қилиш, табиий захиралардан оқилона фойдаланиш, ям-яшил ўрмонлар яратиш давлатимиз иқтисодий-ижтимоий тараққиётининг асосий омилларидан биридир. Орол денгизи дунёнинг энг йирик кўлларидан бири бўлиб, ўзининг катталиги жиҳатидан тўртинчи ўринда турар эди. Амударёдан сув келиши тўхташи билан минтақада экологик вазият мураккаблашди.

ОРОЛБЎЙИНИНГ ЯШИЛ ҚАЛҚОНИ

Яп-яйдоқ даштда шамоллардан ҳосил бўлган тепаликларни ҳар қадамда учратасиз. Бўронлар, кўз очирмайдиган тўзонлар денгизнинг қуриган қисмидан минг тонналаб тузли қум ва гарду-ғуборларини ҳавога тарқатади.

— Орол, Орол деган даъватлар билан ҳавза сувга тўлиб қолмайди, - дейди Қорақалпоғистон ўрмон хўжалиги бошқармаси бошлиғи Мурод Ғаниев. — Амалий ишга ўтиш пайти келди. Эндиги асосий вазифа табиий заҳираларни асрабавайлаш атроф-муҳит муҳофазасини яхшилаш, яшил сарҳадларни кўпайтиришдан иборат.

«Табиат муҳофазаси ҳақида» ва «Ўрмонлар тўғрисида»ги қонунларнинг қабул қилиниши, атроф-муҳит об-ҳавосини мўътадиллаштиришни ҳуқуқий жиҳатдан кафолатлайди. Ҳозирги экологик аҳвол Оролбўйи ўрмончилари зиммасидаги масъулиятни янада оширди. Зотан, улар саҳронинг ҳақиқий баҳодирларидир.

Республиканинг давлат ўрмон фонди 4 миллион 437 минг гектар. Шундан 772 минг гектари қалин ўрмон билан қопланган, 35 минг гектари тўқайзор ва бутазорлардан ташкил топган.

... Саксовулни чўл маликаси дейишади. Тарвақайлаб ўсадиган, сувсизликка чидамли бу дарахт чорва моллари учун тўйимли озуқа ҳисобланади. Ўрмончилар ҳар йили 24 минг гектар майдонда саксовулзорлар барпо қилишади. Шундан 1,5 минг гектари кўчатдан экилади. Кўчма қумларни тўхтатиш учун Оролнинг қуриб кетган ҳудудида 13-15 минг гектарда фитомелиорация тадбирлари амалга оширилади.

— Сўнгги йилларда янгидан 170 минг гектар ўрмонзор яратилди, - дейди бошқарма бошлиғи олис кенгликларга тикилар экан. — Аслида, бу қуриган майдонларнинг 10 фоизига ҳам етмайди. Демак, қум саҳросидаги яшил қалқонларни янада кўпайтиришга тўғри келади.

(Давоми 3-бетда)

ОДАМЛАР ҲАҚИДА ҒАМХЎРЛИК, ИСТИҚБОЛНИ ЎЙЛАБ ИШ ТУТИШ - ҲАР БИР РАҲБАРНИНГ БУРЧИДИР

(Боши 1-бетда)

ги ҳаёти, вилоятнинг истиқболи тўғрисида кўпроқ бош қотиришимиз, қайғуришимиз керак, деб ўйлайман.

Азиз дўстлар!

Навоий вилояти улкан иқтисодий салоҳиятга эга экани ҳаммамизга маълум. Бу ерда фаолият кўрсатаётган Навоий кон-металлургия комбинати, Навоий ГРЭСи, «Зарафшон-Ньюмонт» ўзбек-америка қўшма корхонаси, «Навоийазот» ва «Қизилқумцемент» бирлашмалари, «Электрохимзавод» қўшма корхонаси каби йирик ишлаб чиқариш қувватлари нафақат вилоят, балки бутун мамлакатимиз саноатининг фахри саналади.

Энг муҳими, бу саноат корхоналарининг ўзига хос хусусияти шундаки, улар ўзимизда катта захиралари бўлган маҳаллий хомашё ва шу билан бирга, замонавий технологияларга асосида ишлайди. Демакки, бу корхоналарнинг истиқболи ва келажагига ишончли кафолат бор, деб айта оламиз.

Шуни ғурур-ифтихор билан таъкидлаш керакки, нисбатан қисқа - 30-35 йиллик тарихга эга бўлган бу корхоналарда моддий бойликлар яратиш билан бирга, оғир чўл шароитида тобланган, кўпмиллатли аҳил меҳнат жамоалари шаклланди, юқори малакали муҳандис ва ишчиларнинг бутун бир авлоди етишиб чиқди.

Ана шундай фидойи инсонларнинг меҳнати билан бугунги кунда вилоят республикамизда ишлаб чиқарилаётган нодир ва рангли металларнинг 69 фоизини, цементнинг 34 фоизини, минерал ўғитларнинг 41 фоизини етказиб бермоқда. Бу кўрсаткичлар ҳаммамизни қувонтиради, албатта.

Лекин бугунги кун бизнинг олдимизга йирик, ўта муҳим масала ва вазифаларни қўймоқда. Корхоналаримизни модернизация қилиш, техник ва технологик жиҳатдан янгилаш, маҳаллий хомашёларни кўпроқ ва кенгроқ ишлатиш, маркетинг хизматини тўғри йўлга қўйиш ва шу асосда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар турини кўпайтириш, айни вақтда харидоргир бўлмаган маҳсулотлар тайёрлаш ҳажмини қисқартириш сингари долзарб вазифаларни ўз вақтида ҳал эта олмаганимиз ишимизнинг пировард натижаларига бугун салбий таъсир ўтказмоқда.

Энг муҳими, ана шу корхоналар ва ташкилотларда ишни замонавий усулда ташкил қилиш, ишчиларни рағбатлантириш, мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш масалаларини ўз вақтида ечиш ҳозирги пайтда долзарб вазифага айланиб қолмоқда.

Вилоятда бугун чет эллик шериклар билан тузилган 25 та қўшма корхонадан атиги 8 таси саноат соҳасида фаолият кўрсатаётгани, табиийки, бизни қониқтирмайди.

Ўтган йилнинг ўзида 5 та саноат корхонасида маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми қарийб 3 миллиард сўмга камайгани, 2000 йил кўрсаткичлари билан қиёсланганда, 25 турдаги саноат маҳсулотларини ишлаб чиқариш ҳажми қисқаришига йўл қўйилгани, ҳозирги кунда корхоналар омборларида 14 миллиард сўмлик маҳсулот сотилмай ётгани ҳам шундан далолат беради.

Бунинг натижасида нафақат вилоят, балки мамлакатимиз иқтисодиётига ҳам қанчалик зарар етишини тушунтириб ўтириш шарт эмас, деб ўйлайман.

Маълумки, мамлакатимизда чет эллик сармоядорларнинг фаолият кўрсатиши учун тегишли ҳуқуқий замин, қулай имтиёзлар тизими яратилган. Лекин вилоятда хорижий ҳамкорлар билан ишлашга етарли аҳамият берилмагани натижасида Навоий шаҳридаги «Қизилкум-Рус-Нур» ва «Прибор» каби қўшма корхоналар тўхтаб қолган.

Чет эл сармояларини жалб этган ҳолда, замонавий қўшма корхоналар очиш - иқтисодиётимизни ривожлантиришдаги энг асосий масала экани қайта-қайта таъкидланаётганига қарамай, Қизилтепа, Нурота, Томди ва Учқудуқ туманларида ҳозирга қадар биронта ҳам қўшма корхона ташкил этилмаганини, ҳокимларнинг бу муҳим ишга лоқайд муносабатини ҳеч нарса билан оқлаб бўлмайди.

Бугунги кунда вилоят корхоналаридан атиги 3 таси, у ҳам бўлса, Навоий кон-металлургия комбинати, «Навоийазот», «Қизилқумцемент» ишлаб чиқариш бирлашмалари ўз маҳсулотини ташқи бозорга олиб чиқмоқда. 2001 йилда вилоят ҳудудида фаолият кўрсатаётган қўшма корхоналарнинг маҳсулот экспорт қилиш ҳажми 16 фоизга камайиб кетгани ташвишга солмасдан қўймайди.

Навоий вилоятининг иқтисодий ривожида қишлоқ хўжалиги соҳасининг ўрни ва аҳамияти ҳақида кўп гапиришимиз мумкин.

Ўтган йили бу ерда 76 миллиард сўмлик қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, жумладан, 43 миллиард сўмлик чорвачилик маҳсулотлари етиштирилганини таъкидлаш жоиз.

Бироқ, сўнгги йилларда мана шу муҳим соҳада ташвишли вазият юзага келмоқда. Хусусан, кейинги икки йил мобайнида вилоятда пахта етиштириш бўйича режалар сурункасига бажарилмаяпти. Бунинг асосий сабаби - қишлоқ хўжалиги корхоналарида хўжалик юритиш интизомининг бўшашиб кетгани, иқтисодий ислоҳотларнинг изчил ва самарали жорий этилмаётгани билан боғлиқ, десак, хато бўлмайди.

2001 йили қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш бўйича тузилган шартномаларнинг 33 фоизи бажарилмагани ҳам ана шундан далолат беради.

Энг ёмони, буларнинг барчаси қишлоқ хўжалиги корхоналарининг молиявий аҳволининг оғирлашувига олиб келмоқда.

Қуйидаги рақамларга эътибор берайлик.

2002 йилнинг 1 январь ҳолатига кўра, вилоят қишлоқ хўжалик корхоналарининг жами дебиторлик қарзлари 2 миллиард 175 миллион сўмни, кредиторлик қарзлари эса 5 миллиард 467 миллион сўмни ташкил этган. 285 та хўжалик эса ўтган йилни 439 миллион сўм зарар билан якунлаган.

Вилоятдаги қишлоқ хўжалик корхоналарининг иқтисодий аҳволини ўнглаш учун биз зарур чора-тадбирларни кўряпмиз, албатта. Масалан, ўтган йиллар мобайнида бу ерда вужудга келган объектив шарт-шароитни инобатга олиб, вилоят хўжаликларининг қарийб 5 ярим миллиард сўм миқдоридаги қарзларидан кечилди.

Бу - давлатимиз томонидан оғир вазиятдан чиқиб олиш учун хўжаликларга берилган катта бир имконият, албатта. Лекин бунга жавобан вилоятда изланиш, ташаббус кўрсатиш, ишни тўғри ташкил этиш ўрнига боқимандалик кайфияти кўзга ташланаётгани, ҳосилдорлик даражаси пасайиб бораётганини афсус билан айтишга мажбурмиз.

Ўтган йили Хатирчи ва Қизилтепа туманларидаги 7 та хўжаликда гектаридан олинган пахта ҳосили 18 центнерга ҳам етмаганини қандай баҳолаш мумкин?

Бундай нохуш ҳолат дон етиштиришда ҳам учрамоқда. 2001 йилда суғориладиган ерларда ғалла ҳосилдорлиги Хатирчи туманидаги «Оқ олтин» хўжалигида 15,5, Қизилтепа туманидаги Ал-Бухорий номли хўжаликда 12,6, «Маликчўл» хўжалигида 11,5, Навбаҳор туманидаги Жамбул номли хўжаликда эса атиги 7,5 центнерни ташкил этган, холос.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, вилоятда ризқ-рўзимиз манбаи, асосий бойлигимиз бўлган ерга нисбатан муносабат барчани ташвишга солмоқда.

Ердан хўжасизларча фойдаланиш оқибатида ўтган йили 2 минг 57 гектар майдоннинг экин экилмасдан қолиб кетгани, 1 минг 828 гектар ер эса ҳисоботдан яширилгани аниқланди.

Жумладан, Қизилтепа туманида 107 гектар, Навбаҳор туманида 96, Хатирчи туманида 67 гектар чигит экилган майдондан бир центнер ҳам ҳосил олинмаган.

Сув ресурсларидан оқилона, тежаб-тергаб фойдаланиш Навоий чўл зонасида ҳал қилувчи аҳамиятга эга экани ҳақида гапириб ўтириш ортиқча бўлса керак.

Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 14 февраль куни бўлиб ўтган мажлисида сувдан ва суғориладиган ерлардан фойдаланишдаги йўл қўйилган хато ва камчиликлар учун вилоят раҳбари Ғ.Дилов қаттиқ огоҳлантирилган эди.

Лекин, жорий йилнинг биринчи чорагида вилоятда ўтказилган текширишлардан маълум бўлдики, бу камчилик ва нуқсонлар ҳанузгача давом этмоқда.

Вилоятда ҳозирги кунда 2 минг 648 та фермер хўжалиги фаолият кўрсатмоқда. Аммо уларни қўллаб-қувватлаш, техник ва ахборот хизмати кўрсатиш, минерал ўғит, сифатли уруғлик ва кичик техника воситалари билан таъминлашда ёрдам бериш, лизинг хизматига доир масалаларни ҳал этиш ҳамон қониқарсиз аҳволда.

Буни ўтган йили фермер хўжаликлари азотли ўғитлар билан 64 фоиз, фосфорли ўғитлар билан 24 фоиз, калийли ўғитлар билан эса атиги 6 ярим фоиз миқдорида таъминланганидан ҳам билса бўлади.

Шу сабабли фермер хўжаликлари томонидан пахта ва дон етиштиришда кескин ўзгариш кўзга ташланмаяпти. 2001 йилда вилоят бўйича фермер хўжаликлари пахтадан ўртача 22 центнер, ғалладан эса 25,6 центнер ҳосил олган, холос.

Фермерлар томонидан бошқа маҳсулотлар етиштириш ҳам талаб даражасида эмас. Масалан, ўтган йили вилоятда фермер хўжаликларининг гўшт етиштиришдаги улуши 1,6 фоизни, сут маҳсулоти бўйича 3 фоизни, тухум етиштириш бўйича эса атиги ярим фоизни ташкил этган.

Бу соҳада рўй бераётган камчиликларнинг асосий сабаби шундаки, вилоятда қишлоқ хўжалиги соҳасида ишловчиларга зарур шарт-шароит яратиш, уларнинг оғирини енгил қилиш, деҳқон меҳнатини рағбатлантириш масалаларига жиддий эътибор қаратилмаяпти.

Мисол учун, пахта етиштириш шартномасини бажарган оилавий пудратчиларга берилиши лозим бўлган 3 минг 262 тонна пахта ёғидан фақат 155 тоннаси, 14 минг 679 тонна кунжарадан 230 тоннаси, 11 минг 417 тонна шелухадан 217 тоннаси деҳқонларга тарқатиб берилган, холос.

Деҳқон меҳнатига беписандлик билан қарашдек бундай бемаъни ҳолатга чек қўйилди, албатта. Лекин бунинг учун Президент девони ходимларининг бу масала билан шуғулланишига тўғри келди.

Савол туғилади: наҳотки, вилоятда деҳқон манфаатини ҳимоя қилиб, масалани ўртага қўядиган, уни ҳал этиб берадиган бирон раҳбар топилмаса? Ахир, вилоятнинг ўзида ҳам бевосита шу масалага жавобгар бўлган ҳокимлар бор, прокурор бор, турли идоралар бор. Хўш, булар қаёққа қараяпти ўзи?

Вилоятда хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятига қонунсиз равишда аралашиш, ортиқча текширишлар ҳам, афсуски, ҳали-ҳануз камаймаяпти. Тадбиркорлар томонидан ўз қонуний ҳуқуқларининг ҳимоя этилишини сўраб, вилоят адлия бошқармасига ариза билан мурожаат қилиш ҳоллари 2001 йилда олдинги йилга нисбатан 59 фоизга кўпайгани, тадбиркорлар фаолиятига ноқонуний аралашган мансабдор шахсларнинг 321 таси маъмурий ва жиноий жавобгарликка тортилгани ҳар биримизни ўйлантириши, тегишли хулосалар чиқаришга даъват этиши зарур.

Ҳурматли халқ ноиблари!

Азиз дўстлар!

Табиийки, вилоятда йўл қўйилаётган хато-камчиликларни танқид қилиш билан бирга, вазиятга холисона баҳо берадиган бўлсак, бундай ҳолатларга олиб келадиган кўпгина объектив сабабларни ҳам инобатга олишимиз зарур.

Навоий вилоятининг ер ва иқлим шароити мураккаблиги, бунинг устига, сурункасига икки йил рўй берган қурғоқчилик оқибатлари, экологик муаммолар, ажратиладиган маблағларнинг етишмаслиги, кўпгина корхоналар ва хўжаликларнинг молиявий аҳволи танглиги каби сабаблар шулар жумласидандир.

Буни ҳеч ким инкор этмайди. Лекин, фақат шу ҳолатларни баҳона қилиб, қўл қовуштириб ўтириш ҳам ярамайди. Масалан, мана шундай объектив сабаблардан бири - ерларнинг мелиоратив ҳолатини оладиган бўлсак, ўзингиз айтинг, Хоразмда ёки Қорақалпоғистонда аҳвол бундан яхшими? Ёки қўшни Бухоро ва Қашқадарёнинг тупроқ шароити сизларникидан яхшими?

Агар Навоийда ерларнинг шўрланганлик даражаси 67 фоиз бўлса, бу кўрсаткич Бухорода 91, Хоразмда 97 фоизни ташкил этади. Лекин шунга қарамасдан, Хоразмда юқори ҳосил олишга эришиляпти-ку!

Мен, ўрни келганда, хоразмлик миришкорларнинг меҳнатига, деҳқончилик маданиятига тан бериб, уларни ҳақиқий қаҳрамонлар, деб айтган гапимни яна бир бор такрорламоқчиман. Чунки Хоразм деҳқони қишнинг изғиринида ҳам, баҳорнинг ёғин-сочин кунларида ҳам даласида мардона меҳнат қилиб, юзлаб-минглаб гектар ернинг шўрини ювади. Нима, Навоийда деҳқонларнинг табиати бошқачами, бу ишлар уларнинг қўлидан келмайдими?

Келади, албатта. Қизилтепа туманидаги «Шодиобод» фермер хўжалиги пахта топшириш шартномавий режасини 210 фоизга, Хатирчи туманидаги «Юсуф Турон» фермер хўжалиги 163 фоизга, Навоий туманидаги «Маданият» ширкат хўжалиги 130 фоизга бажаргани бунинг исботи эмасми?

Ёки Қизилтепа туманидаги «Олмазор» фермер хўжалиги аъзоларининг гектарига 80 центнердан зиёд ғалла ҳосили етиштиргани, Конимех туманидаги «Конимех» ва Абай номли, Томди туманидаги «Оёққудуқ» ширкат хўжаликларида ҳар юз бош совлиқдан қарийб 120 тадан қўзи олингани Навоий вилоятида ҳам ишнинг кўзини биладиган, тадбиркор одамлар кўплаб топилишидан далолат беради.

Бу воҳанинг ҳали-ҳануз тўла ишга солинмаётган имкониятлари ҳақида гапирганда, биз аввало қоракўлчилик соҳасини ҳам назарда тутамиз. Чунки, бу вилоят ўзининг бетакрор табиий шароитига кўра қоракўлчиликнинг асосий базаси ҳисобланади.

Айтайлик, Томди ва Учқудуқ, Нурота ва Конимех туманларининг бепоён яйловларида қимматбаҳо хомашё берадиган қоракўл қўйларнинг энг зотдор наслларини етиштириш мумкин. Мамлакатимизнинг бошқа биронбир ҳудудида бу тармоқни шу даражада ривожлантириш имкони йўқ.

Шуни қайд этиш зарурки, вилоятда қоракўл қўйлар сони кейинги бир йилнинг ўзида 35 минг 300 тага кўпайиб, жорий йилнинг 1 май ҳолатига кўра, бир миллиондан ошиб кетди. Ҳар йили 240 мингга яқин қоракўл териси тайёрланмоқда. Бу тармоқ маҳаллий аҳолининг асосий даромад манбаи бўлибгина қолмай, катта экспорт салоҳиятига ҳам эга эканини ҳаммангиз яхши биласиз.

Шу билан бирга, қоракўлчилик хўжаликлари бор имкониятлардан тўла фойдаланяпти, деб бўлмайди. Жаҳон бозорида талаб катта бўлган қоракўлчилик маҳсулотлари тайёрлаш соҳасини ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратиш, айниқса, қўйларнинг наслини яхшилаш, маҳсулдорлигини ошириш, мавжуд яйловларни сақлаб қолиш, чўпонлар учун зарур турмуш шароитини яратиб бериш - барчамизнинг доимий диққат марказимизда бўлиши керак.

Ҳурматли мажлис иштирокчилари!

Вилоятдаги мавжуд аҳвол ва муаммолар ҳақида гапирар эканмиз, бу ерда ишсизлик муаммоси ҳамон жиддий масала бўлиб қолаётганини айтиш лозим. Ўтган йили бандлик хизмати идораларига иш сўраб мурожаат қилган 24 минг кишидан 8 минг нафари иш билан таъмин этилмаган. Уларнинг 70 фоизи хотин-қизлар эканини инобатга оладиган бўлсак, масаланинг нечоғли долзарблиги янада аён бўлади.

Бу муаммонинг ечими туман марказларида, қишлоқларда кўплаб кичик ва ихчам саноат корхоналари, маиший хизмат тармоқлари, ҳунармандчилик шоҳобчалари ташкил этишни талаб қилади.

Бу соҳадаги ишга катта салбий таъсир кўрсатиб, тўсиқ бўлиб турган масалалардан энг асосийси, у ҳам бўлса, вилоятда ўтирган мутасадди раҳбарларнинг тадбиркорликка интилиб, ўз ишини бошламоқчи бўлиб юрган ақл-заковатли, ташаббускор одамларга етарли эътибор бермаслиги, ўз вазифасига совуққонлик билан қарашидир.

Буни ўтган йили кичик ва ўрта бизнес субъектларига товар-хомашё биржалари орқали сотилган моддий-техникавий ресурслар ҳажми 55 фоизга камайиб кетгани ҳам тасдиқлайди.

Кичик ва ўрта бизнес корхоналарини рўйхатга олиш, уларга банклар томонидан кредитлар ажратиш борасида юз бераётган камчилик ва нуқсонлар ҳам тадбиркорлик ривожига жиддий тўғаноқ бўлмоқда.

Ўтган йили вилоятда кичик ва ўрта бизнес субъектларини рўйхатга олиш, уларга ер майдонлари ажратиш ва тижорат банклари томонидан кредитлар бериш масаласи ўрганилганда 13 мингдан зиёд ҳолатда амалдаги қонун бузилишлари содир этилгани аниқланган.

30 дан ортиқ ҳолатда вилоят ва туман ҳокимликлари, 34 ҳолатда эса тижорат банклари раҳбарлари тўрачилик, таъмагирлик билан аризаларни ўз вақтида рўйхатга олмаган ёки рад этиб, ортиқча ҳужжатлар талаб қилган.

Ҳатто вилоят ҳокимлигида ҳам кичик тадбиркорлик субъектларининг ариза ва шикоятларини белгиланган тартибда қайд этиб бориш ишлари йўлга қўйилмаган. Навбаҳор тумани ҳокими эса 18 та хўжалик юритувчи субъект раҳбарларини жаримага тортиш тўғрисида асоссиз фармойиш чиқаргани ҳеч қандай ақлга сиғмайди.

Вилоятда янги уй-жойлар барпо этиш, аҳоли яшайдиган мавзеларни ободонлаштириш масаласи ҳам бугунги кун талабларига жавоб бермайди. Кўп жойларда йўлларнинг ҳолати, кўчаларнинг қиёфаси ачинарли аҳволда.

Бу ҳақда гапирганда, ғайритабиий бир ҳолат одамни таажжубга солади. Бир томондан, бу ерда замонавий инфратузилмага эга бўлган Навоий, Зарафшон каби шаҳарларни, иккинчи томондан эса, улар билан мутлақо солиштириб бўлмайдиган қишлоқ манзараларини кўриш мумкин.

Барчамиз вилоятдаги шўро давридан қолиб келаётган бундай бирёқлама ёндашувга барҳам бериш вақти аллақачон етганини англаб олишимиз керак.

Бу, албатта, катта куч ва маблағ талаб қиладиган иш. Лекин, барака топкурлар, ташаббус аввало кимлардан чиқиши керак?

Яна ва яна такрор айтмоқчиман, ўзимиз яшаётган юртимизни, қишлоқ-шаҳаримизни, маҳалла-хонадонимизни обод этиш, кўкаламзорлаштириш, йўлларимизни равон қилиш, атроф-муҳитни соғломлаштириш ишларини ўзимиз қилмасак, уларни биров четдан келиб бажариб бермайди-ку!

Бир вақтлар мен Андижонда бошланган бундай ибратли ишлар ҳақида Кувада бўлганимда ҳавас қилиб гапирган эдим. Тушунган одамларга бир оғиз сўз кифоя экан, ҳозир Андижон, Фарғона, Наманган вилоятларида, шаҳар-қишлоқларида каттаю кичик йўл ва майдонлардаги кўркам манзараларни, кишининг кўзини, қалбини беихтиёр қувонтирадиган савобли ишларни кўриб, ҳар қайси инсоннинг кўнгли, руҳи сўзсиз очилиб, яйраб кетади.

Ўйлайманки, бундай ишларни ташкил қилиш, халқимизни шу каби олижаноб, ҳар томонлама хайрли ташаббусларга бошлаш учун фақатгина битта нарса керак. У ҳам бўлса, раҳбарларнинг, етакчиларнинг уйғониши, юртимизни обод этиш, турмушимизни озгина бўлса ҳам енгил қилиш учун фидойилик кўрсатиши, жон куйдириши керак.

Ҳурматли дўстлар!

Навоий вилоятида ижтимоий соҳада йўл қўйилаётган камчиликлар орасида барчамизни айниқса безовта қилиши лозим бўлган бир масала борки, у бевосита Кадрлар тайёрлаш миллий дастурини жорий этиш билан боғлиқдир.

Шу нуқтаи назардан қараганда, вилоятдаги 238 та мактабда дарслар икки сменада, 4 та мактабда эса уч сменада олиб борилаётгани, 10 та мактаб ночор аҳволда экани, 21 та мактабда эса қурилиш ишлари тугалланмай ётгани ҳам бу соҳада анча-мунча муаммолар йиғилиб қолганидан далолат беради.

Кўпгина қишлоқ мактаблари баъзи фанлар бўйича ўқитувчилар билан тўла таъминланмаган. Жумладан, чет тили фани бўйича 310 та, жисмоний тарбия бўйича 350 та, меҳнат фани бўйича 130 та ўқитувчи етишмайди.

Текширув жараёнида аниқланган маълумотларга кўра, Навоий вилояти битирувчиларнинг билим савияси бўйича мамлакатда энг қуйи ўринда туради. Бу ҳол шу масалага бевосита жавобгар бўлган мутасаддиларни, вилоят ва туман ҳокимларини, Халқ таълими вазирлигининг раҳбарларини безовта қиляптими-йўқми, билмадим, лекин шахсан мени қаттиқ ташвишлантирмоқда.

Биз ҳар бир шаҳар ва туманда академик лицей, касб-ҳунар коллежлари бунёд этиш масаласига нафақат бугунги, балки эртанги кунимиз нуқтаи назаридан келиб чиқиб ёндашишимиз, ажратилган маблағ ва ресурслардан тежаб-тергаб, оқилона фойдаланишимиз зарур.

2001 йил давомида қурилиш-монтаж ишлари суст олиб борилгани сабабли Нурота, Навбаҳор туманлари ва Навоий шаҳридаги касб-ҳунар коллежлари белгиланган муддатда фойдаланишга топширилмади.

Вилоятда ёшлар ўртасида жисмоний тарбия ва спортнинг оммавийлигини таъминлаш, замонавий спорт мажмуаларини бунёд этиш ишлари ҳам қониқарсиз аҳволда.

Мактабларнинг 62 фоизи спорт заллари, 21 фоизи футбол, 13 фоизи эса волейбол майдонлари билан таъминланмаган бўлса, ёшларни қандай қилиб спортга жалб этиш, уларни соғлом ва бақувват этиб тарбиялаш мумкин?

Мана, сизларга қўшни бўлган Бухоро вилоятини олайлик. У ерда кейинги йилларда қандай замонавий ва муҳташам спорт мажмуалари бунёд этилганини универсиада ўйинлари орқали кўрдик. Энг муҳими, ҳамма гап бу масалага жиддий эътибор беришда, ташаббусга ташаббус қўшиб, одамларни эзгу ишларга сафарбар эта билишда.

Таассуфки, вилоятда соғлиқни сақлаш соҳасидаги ишлар ҳам талаб даражасида эмас. Айниқса, ихтисослашган замонавий тиббий муассасалар ташкил этишдаги сусткашлик туфайли бу борадаги хизмат сифати ҳамон пастлигича қолмоқда.

Хусусан, вилоятда ҳар 10 минг кишига 36 та даволаш ўрни тўғри келиши ҳеч кимни қониқтирмайди. Чекка ва олис туманларда қишлоқ врачлик пунктлари, малакали шифокорлар етишмаслигини инобатга олиб, бу масала бўйича зарур чора-тадбирларни кўришимиз даркор.

Шунингдек, оналар ва болалар саломатлигини сақлаш, бир неча турдаги оғир юқумли касалликларнинг олдини олиш бўйича ҳам қатор муаммолар мавжуд бўлиб, бу соҳада ҳам ҳали кўп иш қилиниши лозим.

Вилоятда қонунчиликни мустаҳкамлаш, жиноятчиликка қарши кураш ва жамоат хавфсизлигини таъминлаш борасида кўрилаётган чора-тадбирларга қарамасдан, қасддан одам ўлдириш, суиқасд қилиш, автотранспортни ўғирлаш каби жиноят турлари бўйича кўрсаткичлар пасаймаяпти.

Айниқса, қасддан оғир шикаст етказиш, номусга тегиш, босқинчилик ва товламачилик сингари жиноятлар сони кескин ошгани, содир этилган жиноятларда вояга етмаганлар ва ўқувчилар иштироки ортиб бораётгани барчамизни ҳушёр торттириши даркор.

2001 йили вилоятда 202 та жиноят очилмай қолган. Содир этилаётган қотилликларнинг 60 фоизи оилавий можаролар оқибатида келиб чиқаётганини инобатга олсак, бу соҳага мутасадди бўлган раҳбарлар, маҳалла фаоллари, жамоатчилик вакиллари қаёққа қараяпти, деган ҳақли эътироз туғилиши табиий.

Энг ачинарлиси, баъзан вилоят ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимлари томонидан ҳам турли жиноятлар содир этилмоқда.

Масалан, Навбаҳор туман судининг собиқ раиси У.Рустамов жиноят ишини енгиллаштиришни ваъда қилиб, 1 миллион 500 минг сўм пора олаётганида қўлга тушган. Зарафшон шаҳар ички ишлар бўлими ходимлари Н.Назаров, А.Омонов, Ф.Аҳмедовлар эса фуқаро Н.Қодиров томонидан содир этилган оғир жиноятни яшириб, пора олган.

Навоий шаҳар ички ишлар бўлими ходимлари А.Ризоқулов ва Х.Аҳмедовлар фуқаро М.Эрназаровни жиноий жавобгарликка тортиш билан қўрқитиб, товламачилик йўли билан пора олаётган пайтда қўлга тушган.

Ўзингиз айтинг, азиз биродарлар, жиноятчиликка қарши курашиши лозим бўлган одамларнинг ўзи шундай жирканч ишларга қўл урса, бунга қандай тоқат қилиш мумкин?

Муҳтарам юртдошлар!

Биз раҳбар кадрларни тарбиялаш, улар билан ишлашнинг самарали тизимини яратиш ҳақида кўп гапирамиз. Нега деганда, олдимизда турган вазифаларни бажаришда кадрларнинг билимдонлиги, ишчан ва ташаббускорлиги, ташкилотчилиги катта аҳамият касб этади, керак бўлса ҳал қилувчи ўрин тутади.

Навоий вилоятида амалдаги ва истиқболли кадрлар захирасидан лавозимларга тайинлаш, уларни босқичма-босқич юқори вазифаларга тайёрлаб бориш, ўқитиш ва тажрибасини оширишда қатор камчиликларга йўл қўйилмоқда.

Вилоятда раҳбар кадрларни тез-тез алмаштириш ёмон бир одатга айланган.

Масалан, кейинги уч йил ичида вилоят ҳокимлигининг агросаноат мажмуи котибияти мудири етти марта, ҳокимликнинг ишлар бошқарувчиси эса олти марта алмаштирилган.

Биргина 1999-2000 йиллар мобайнида 101 та қишлоқ хўжалик корхонаси раҳбарларининг 72 фоизи, жумладан, Хатирчи туманида 95 фоиз, Қизилтепа туманида 70 фоиз, Навбаҳор туманида 62 фоиз ходимлар турли баҳонаю сабаблар билан алмаштирилгани вилоятда кадрлар қўнимсизлиги одатий ҳолга айланиб қолганидан далолат беради. Энг ёмони шундаки, бундай тинимсиз кадр алмаштиришлар ишни яхшилашга ҳеч қачон хизмат қилмаган ва хизмат қилмайди.

Энди бугунги сессия кун тартибидаги асосий масалага ўтадиган бўлсак, шуни айтиш лозимки, бундан уч ярим йил олдин мана шу залда Ғ.Диловни катта ишонч билан вилоятга биринчи раҳбар этиб тасдиқлаган эдик. Эътироф этиш керак, дастлабки йилларда унинг фаолиятида маълум бир интилишлар ва ҳаракатлар ҳам кўзга ташланди. Лекин, барчамизга аёнки, Навоий вилоятининг ҳаёти ва истиқболи фақат қишлоқ хўжалиги соҳасига боғланган эмас.

Минг афсуски, ижтимоий-иқтисодий ҳаётни ривожлантириш, маънавий-маданий юксалтириш билан боғлиқ бўлган кўпгина муҳим ва долзарб масалалар вилоят ҳокимининг эътиборидан четда қолиб кетганини бугун қайд этишга мажбурмиз.

Яъни, бу одамда вилоят миқёсидаги бутун муаммоларни чуқур англаш, тушуниш, уларга ягона мақсад нуқтаи назаридан ёндашиб, изчиллик билан ҳал этиш қобилияти, эл-юртнинг минг-минг талаб ва эҳтиёжларидан энг муҳим, устувор масалаларга эътиборни жалб этиш, аввалабор, кадрларнинг бошини қовуштириш, сафарбар этиш хусусияти, малакаси, очиқ айтиш керакки, етишмади.

Бугунги вужудга келган вазиятни тан олиб, буни ўзи ҳам тушуниб, Ғ.Дилов вилоят ҳокими вазифасидан озод этиш тўғрисида ариза берди.

Бугун сиз, депутатлар мана шу масалани кўриб чиқиб, унга ўз муносабатингизни билдиришингиз керак.

Ҳурматли депутатлар, энди Навоий вилояти ҳокими лавозимига номзод масаласини кўриб чиқишимиз зарур. Биз бу борада кўп ўйлашиб, вилоят жамоатчилиги, оқсоқоллар, маҳаллий фаоллар билан маслаҳатлашиб, бу лавозимга ҳозирги кунда Конимех тумани ҳокими вазифасида ишлаб келаётган Рўзиев Баҳриддин Муртазаевич номзодини тавсия этмоқчимиз.

Ўйлайманки, ҳаммангиз кўпдан буён шу Навоий вилоятида хизмат қилиб келадиган бу раҳбарни яхши танийсиз. У иш фаолиятини оддий ишчиликдан бошлаб, туман ва вилоят миқёсидаги турли масъул лавозимларда ишлаган, билими, ҳаётий тажрибаси ҳам етарли.

Энг муҳими, у Навоий вилоятини, бу ерда яшайдиган аҳолининг ҳаётини яхши билади. Вилоят олдида турган муҳим ва долзарб вазифаларни бажариш, ислоҳотларни чуқурлаштириш, одамларни қийнаётган ташвиш-муаммоларни ҳал этишда бу раҳбар ўзининг бор куч-ғайрати ва салоҳиятини аямай меҳнат қилади, деб ўйлайман.

Азиз дўстлар, биродарлар!

Мен Навоий вилоятининг депутатлари ва фаоллари, барча меҳнаткашлари, бутун халқи бугунги айтилган фикрлардан тегишли хулоса чиқариб, ўз ишига танқидий нуқтаи назардан қараб, янги раҳбар атрофида бирлашиб, вилоят ҳаётида жиддий ўзгариш ясашига қатъий ишонаман.

Чунки, вилоят барча соҳаларда мамлакатимиз тараққиётига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиши учун ҳамма асос ва имкониятлар мавжуд. Фақат ана шу имкониятларни ишга солиш, улардан оқилона фойдалана билиш керак.

Бугун ҳаётнинг ўзи биздан талаб қилаётган ана шу муҳим вазифаларни ҳал этишда сизларга сиҳат-саломатлик, куч-ғайрат ва муваффақиятлар тилайман.

Касаба уюшма тадбири

«МЕҲРЖОН»ДА УЧ КУН

Ўрта Чирчиқ туманидаги сўлим ва баҳаво масканда жойлашган «Меҳржон» болалар оромгоҳи уч кун мобайнида ўзгача гўзаллик кашф этди. Республика енгил, мебел саноати ва коммунал-маиший хизмат ходимлари касаба уюшма Марказий қўмитаси ташаббуси билан уюштирилган тадбирлар чин маънода санъат байрамига, меҳр-саховат намойишига айланди. Дилрабо куй-қўшиқлар нозокатли рақсларга уланиб, кўнгилларда ажиб туйғулар уйғотди. Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва вилоятлардан келган бадиий жамоалар — 2-республика кўрик-танлови иштирокчилари ўз иқтидорларини намойиш этдилар. Айниқса, Фарғона, Андижон, Тошкент, Қашқадарё, Самарқанд вилояти бадиий жамоаларининг чиқишлари катта таассурот қолдирди.

— Яхши куй-қўшиқда миллат қалби, юрт кечмиши, халқнинг орзу-умидлари акс этади, - дейди тармоқ ходимлари касаба уюшма Марказий қўмитаси раиси Маъмура Одилова. - Тадбирдан кўзланган мақсад соҳа ходимлари орасидан янги номлар, янги истеъдодларни кашф этиш, одамлар руҳиятини кўтариш, уларни эзгу ишларга даъват этиш эди ва ўйлайманки, бунга эришилди.

Санъат байрамида уюшқоқлик билан қатнашган бадиий жамоалар диплом, фахрий ёрлиқ ва қимматбаҳо совғалари билан тақдирландилар. Шу билан бирга, «Энг уюшқоқ гуруҳ», «Энг қувноқ гуруҳ», «Энг чиройли саҳна безаги», «Энг ёш ижрочи», «Энг кекса ижрочи», «Энг истеъдодли ижрочи», «Юксак саҳна маҳорати учун» каби махсус совринлар ҳам ўз эгаларига топширилди.

Шунингдек, Қарияларни қадрлаш йили муносабати билан соҳада узоқ йиллар ҳалол меҳнат қилиб, айни кунда кексалик гаштини сураётган 76 нафар нуроний қариялар «Меҳржон» оромгоҳига таклиф этилди. Уларга алоҳида ҳурмат, эъзоз кўрсатилиб, тиббий кўрикдан ўтказилди, мириқиб дам олишлари, саломатликларини тиклашлари учун барча шарт-шароитлар яратилди.

Тадбир давомида фахрийлар иштирокида савол-жавоб кечалари, учрашувлар, «Тошкент денгизи»га саёҳатлар уюштирилди. Совға-саломлар тақдим этилди.

— Бир вақтлар бирга ишлаган қадрдонлар билан учрашиб, дилдан суҳбатлашиш қанчалик мароқли, - дейди Бухородан ташриф буюрган меҳнат фахрийси Антонина Наумкина. - Ҳурмат-эҳтиром учун биз фахрийлар тадбир ташкилотчиларидан ғоят миннатдормиз.

Тармоқ ходимлари касаба уюшма Марказий қўмитасининг 10-раёсат мажлиси ҳам айнан шу ерда бўлиб ўтди.

А.НАБИЕВА.
И.ҲАСАНОВ олган суратлар.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

КОМПЬЮТЕРЛАШТИРИШНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШ ВА АХБОРОТ-КОММУНИКАЦИЯ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИНИ ЖОРИЙ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

(Боши 1-бетда)

4. Мувофиқлаштирувчи Кенгаш 2002 йилнинг 1 октябрига қадар:

2003-2010 йилларда телекоммуникация ва маълумот узатиш миллий тармоғини ривожлантириш дастурини;

2003-2010 йилларда давлат бошқарувида электрон технологияларни жорий этиш дастурини;

2010 йилгача бўлган даврда электрон тижоратни ривожлантириш дастурини ишлаб чиқсин ва тасдиқлаш учун Вазирлар Маҳкамасига тақдим этсин.

5. Ўзбекистон почта ва телекоммуникациялар агентлиги Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги этиб қайта ташкил этилсин ҳамда унга қуйидаги асосий вазифаларни ҳал этиш юклансин:

маҳаллий, шаҳарлараро, халқаро телефон-телеграф ва почта алоқаси, матбуот тарқатиш, маълумот узатиш тармоқлари, шу жумладан Интернет, радиоалоқа, радио эшиттириш ва телевидение тармоқларини барпо этиш, фаолиятини йўлга қўйиш ва хизматлар кўрсатиш соҳасидаги стратегик устувор йўналишларни рўёбга чиқариш;

почта алоқаси тизими фаолиятини бошқариш, телекоммуникациялар ва ахборот узатиш тармоқларини ривожлантиришни давлат томонидан бошқариш, ушбу соҳаларда рақобат муҳитини вужудга келтириш, тегишли фаолият турларини лицензиялаш;

ахборот тизимлари, телекоммуникациялар ва маълумот узатиш тармоқларини ривожлантириш ҳамда такомиллаштиришга хорижий инвестицияларни жалб этиш учун шароит яратиш;

замонавий халқаро стандартларни жорий этиш, телекоммуникация ва ахборот технологияларига оид маҳаллий стандартларни, техник шартлар ва талабларни ишлаб чиқиб, уларни тасдиқлаш;

ахборот ресурслари бозорини ривожлантириш, давлат бошқаруви, бизнес, соғлиқни сақлаш, фан ва таълим соҳаларида, шунингдек жамият ҳаётининг бошқа соҳаларида ахборот алмашувнинг электрон шаклларига ўтиш дастурларини ишлаб чиқиш ва амалга оширишни ташкил қилиш.

Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги компьютерлаштириш ва ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш бўйича Мувофиқлаштирувчи Кенгашнинг ишчи органи этиб белгилансин.

Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги 2002 йилнинг 1 августига қадар йирик хорижий ва маҳаллий компьютер ҳамда ахборот компаниялари билан биргаликда Компьютер ва ахборот технологияларини ривожлантириш ҳамда жорий этиш марказини ташкил қилсин.

6. Почта ва телекоммуникацияларни ривожлантиришни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш бюджетдан ташқари жамғармасининг номи Ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш бюджетдан ташқари жамғармаси деб ўзгартирилсин.

Бюджетдан ташқари жамғармага маълумот узатиш тармоқлари ва ахборот технологияларини ривожлантириш соҳасидаги устувор лойиҳалар ва илмий-тадқиқот ишларини маблағ билан таъминлаш вазифаси юклансин.

7. Тошкент электротехника алоқа институти Тошкент ахборот технологиялари университетига айлантирилсин.

2002/2003 ўқув йилидан бошлаб Тошкент ахборот технологиялари университетида дастурий маҳсулотлар ишлаб чиқиш, тармоқ технологиялари, кўчма радиотелефон алоқаси, электрон тижорат ва ахборот хавфсизлиги соҳалари бўйича мутахассислар тайёрланиши назарда тутилсин.

8. 2006 йилнинг 1 январигача бўлган муддатга:

республикага олиб келинаётган компьютер маълумотларини узатиш тармоқларини барпо этишга мўлжалланган асбоб-ускуналар, компьютер техникаси ва унга бутловчи буюмлар, шунингдек дастурий воситалар божхона тўловларини (божхона расмийлаштириши учун йиғим бундан мустасно) тўлашдан;

компьютер ва ахборот технологияларига ўқитиш бўйича хизматлар, дастурий воситаларни сотиш, шунингдек уларга сервис хизматлари кўрсатиш қўшилган қиймат солиғидан озод этилсин.

9. 2002 йилнинг 1 июлидан бошлаб дастурий воситалар ишлаб чиқариш, компьютер техникаси ва дастурий воситаларга сервис хизматлари кўрсатиш, аҳолига компьютер техникасида ва ахборот технологиялари билан ишлашни ўргатиш юзасидан хизмат кўрсатиш бўйича ихтисослашган ташкилотларга (уларнинг катта-кичиклигидан қатъи назар) ягона солиқ тўлаш тартиби татбиқ этилсин.

10. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги бир ой муддатда манфаатдор идоралар билан биргаликда амалдаги қонун ҳужжатларига мазкур Фармондан келиб чиқувчи ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

11. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси икки ҳафта муддатда ушбу Фармонни амалга ошириш юзасидан қарор қабул қилсин.

12. Мазкур Фармон матбуотда эълон қилинсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти **И.КАРИМОВ**

Тошкент шаҳри,
2002 йил 30 май

Газетамизнинг шу йил 29 май сонида эълон қилинган хабар — «Чинобод» санаторийси ОТАЖ Кузатув кенгаши акционерларнинг умумий йиғилиши 2002 йил 28 июнда ўтказилишини маълум қилади, деб ўқилсин.

ЧИНОР

Денов туманидаги Солижон Отабоев номли ширкат хўжалигида Йўлдош қори Тошматовни кўпчилик қариялар яхши эслашади. Бу табаррук отахон 1932 йилдан 1950 йилгача хўжаликни бошқариб, элнинг оғирини енгил қилган.

— Ўша пайтларда раҳбарлик қилишнинг ўзи бўлмасди, — дейди меҳнат фахрийси Қарши бобо. — «Хўжаҳаёт» қишлоғи атрофи катта тўқайзорлардан иборат эди. Раис ана шу тўқайзорларни ўзлаштириб, буғдой, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари эктирди. Яхши кунлар келишига одамларни ишонтирди. У кишидан яхши хотира ва солиҳ фарзандлар қолди.

Қадр

Маматқул Тошматов ҳам Йўлдош қорининг фарзанди. Ёшлари 63 да бўлсада, ҳамон сафда. У киши Солижон Отабоев номли ширкат хўжалигида кўп йиллардан буён касабақўм раиси. Халқ дардини ўзиники деб билгани учун хўжаликда ҳурмати баланд.

— Маматқул ака бизларга жонкуяр устоз, — дейди хўжалик раиси Зокир Орипов. — Шунинг учун ҳам касабақўм хонаси одамлар билан доим гавжум. Бирор юмуш билан келган киши авваламбор касабақўм раисига учрайди. У кишининг хонасидан одамлар яхши кайфият билан чиқиб кетаётганларининг кўп бор гувоҳи бўлганман. Кўпни кўрган, эл ишидан чарчамайдиган устоздан мен ҳам кўп нарса ўрганяпман.

Хўжаликда ҳозирги кунда 484 гектар пахта, 348 гектарда эса ғалла майдони бўлиб, 450 нафар пайчи меҳнат қилмоқда. Ўтган йили ғалла ва пахта режалари ошиғи билан бажарилгани ҳисобидан хўжалик 16 миллион сўм даромад кўрди.

— Бу йилги ҳосил ҳам ёмон эмас. Насиб қилса, буғдойдан юқори ҳосил оламиз, — дейди Маматқул ака. — Деҳқонларни ерга бўлган меҳри ўзгача. Биз ҳам қараб турганимиз йўқ. Хўжаликдаги 10 та дала шийпони қайта таъмирланди. Иссиқ овқат ташкил этилди. Маҳсулотлар эса деярли ҳаммаси ўзимиздан чиқмоқда.

Шу ерда эшитдик. Олинган даромадлар ҳисобидан хўжаликда ишловчиларни электр энергияси учун 360 минг сўм, томорқа солиғи учун 583 минг, газ учун 690 минг сўм кераклі ташкилотларга ўтказилишида ҳам касабақўм етакчисининг хизмати катта.

Бундан ташқари, Қарияларни қадрлаш йили муносабати билан хўжаликда кўп йиллар меҳнат қилган отахонлардан Муҳиддин Раҳматқулов ва Тожиали Ориповлар «Хазарбоғ» санаторийсига бепул йўлланма билан таъминланди. Касаба уюшма қўмитаси ва хўжалик ҳисобидан 9 май куни 200 нафардан ошиқ қарияларга бир пиёла чой ташкил этилиб, совға-саломлар тақдим этилди.

Хўжаликда спортни ривожлантириш, ёшларни жисмоний соғломлаштиришда ҳам касаба уюшмаси бош-қош бўлмоқда. Таъмирдан чиқарилган ўйингоҳ ҳамиша ёшлар билан гавжум. Хўжалик футбол жамоасининг туманда мухлислари кўп. Яқинда касаба уюшмасининг саъй-ҳаракати билан Маданият уйи ва 2 та кутубхона қайта таъмирланди.

Яхшилик яхшиликка элчи, деганларидек, хўжаликда бўлган кунимиз хушхабар устидан чиқдик. Кумуштола ижодкорлари давлатга пилла сотиш режасини 137 фоизга бажаришган экан.

Тўлқин ЖАЛИЛОВ,
«Ишонч» мухбири.

ОРОЛБЎЙИНИНГ ЯШИЛ ҚАЛҚОНИ

(Боши 1-бетда)

Бошқарма тасарруфида 14 та ўрмон, 2 та овчилик хўжалиги, 1 та қўриқхона бор. 6774 гектарлик яхлит чўлни эгаллаган Бадайтўқай қўриқхонасида Бухоро буғуси, ёввойи чўчқа, эчки, бўри, тулки, қуён, бўрсиқ каби ҳайвонлар кўпайтирилмоқда.

Тахтакўпир, Қораўзак, Чимбой, Қозоқдарё, Мўйноқ, Қўнғирот сингари ҳудудларда жойлашган ўрмон хўжаликларида 24 минг гектар майдонда саксовул, черкас, қандим ўстирилмоқда. Бу йил 45 гектар ерда иҳотазорлар учун ниҳоллар ўстирилиб, 9 миллион туп кўчат олиш мўлжалланяпти.

Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесининг навбатдан ташқари сессиясида Президентимиз аҳолининг чорвачилик соҳасидаги бой тажрибасини ҳисобга олиб, сув таъминоти қийин бўлган туманларда чорвачиликка ихтисослашган фермер хўжаликлари ташкил этиш, бўрдоқичилик мажмуаларини қайта тиклаш, мустаҳкам озуқа базаси яратиш кераклигини алоҳида таъкидладилар. Ўрмончилар барпо этган 170 минг гектар иҳотазорлар ана шундай ем-хашак манбаи бўлиб хизмат қилади. Чунки, дарахтлар соясида изен, чўгон, кируюк, боямиш, елен каби чўл ўтлари баравж ўсади. Фақат артезиан қудуқлари қазиш орқали экинларни суғоришни йўлга қўйиш керак.

Яна бир жиҳат. Дарахтларга вақти-вақти билан шакл бериб турилади. Буташ пайтида олинган ёғочлардан яшиклар, стол, стуллар, уй-рўзғор буюмлари ясаш мумкин. Бир йилда 2 минг куб ёғоч тайёрланиб, 22 миллион сўмлик халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариляпти.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг саноат теракчилигини ривожлантириш тўғрисидаги қарорини бажариш тадбирлари белгиланган. Воҳанинг Бўзатов, Нукус, Хўжайли, Амударё, Беруний, Тўрткўл туманларида 774 гектар теракзор яшнаб турибди.

Ўрмонлар доривор ўт-ўланларга макон. Тиббиётда ишлатиладиган ширинмия ўсимлигидан 40 тонна тўпланиб, 2 миллион 400 минг сўмга сотилди. Бунинг учун «Бойтерак» кичик корхонаси тузилди. 2002 йилда 100 тонна доривор гиёҳлар тайёрлаш кўзда тутилган. Қипчоқ ўрмон хўжалигида 5 гектар майдонга юрак-қон томир касалликлари учун даво бўладиган наъматак ўстирилиб, тиббиёт ва фармацевтика корхоналарига етказиб беріляпти.

Оролбўйининг бепоён ўрмонзорларида кечаю кундуз ҳаёт қайнайди. Бош ўрмончи Кўпайсин Шагиров, Тахтакўпирдан Зарнигул Уписова, Эрайим Болғабоев, Бўзатовдан Дўйсенбой Бекбаулиев, Алламбергим Хўжаниёзов, Нукусдан Қурбонбай Ортиқбоев, Қаллигул Абдикамилова каби ишчилар ўрмонларни кўпайтириш, кўчат ўстириш ва экиш, иҳотазорлар барпо этиш, кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш юмушларида фаоллик кўрсатмоқдалар.

Ўрмонлар юрт бойлиги, атроф-муҳит муҳофазаси асримизнинг энг муҳим муаммоларидан бирдир. Шу боис ўрмончилар давр талабларидан келиб чиқиб, инсон ва табиат муносабатларини мўътадиллаштириш, яшил оламни кенгайтириш учун жонбозлик кўрсатмоқдалар. Бу ишга ҳар биримиз муносиб ҳисса қўшайлик.

И.ҲИКМАТОВ,
Б.ЭРНАФАСОВ,
«Ишонч» мухбирлари.

«Ишонч» фош этади

Мамлакатнинг энг катта бойликларидан бири ер ҳисобланади. Зеро, ундан оқилона фойдаланиш мўл-кўлчиликни, иқтисодий ривожланишни таъминлайди. Шунинг учун ҳам республикамизда ерга муносабатни тубдан ўзгартириш мақсадида ислоҳотлар изчил амалга оширилмоқда. Фермер хўжаликлари фаолиятига кенг йўл очилди. Шунга асосан Пастдарғом туманида ҳам юзлаб фермер хўжаликлари ташкил этилди. Уларнинг аксарияти бугунги кунда қишлоқ хўжалиги тараққиётига муносиб ҳисса қўшмоқда. Лекин...

ҲИСОБОТДАН ЯШИРИЛГАН ЕРЛАР...

Таҳририятимизга пастдарғомлик Б.Ирисқулов йўллаган шикоят хатида тумандаги «Чортоқ» фермер хўжалигида ердан қонунга хилоф равишда фойдаланилаётгани баён этилган эди. Ушбу долзарб масалани ўрганар эканмиз, Юртбошимиз халқ депутатлари Самарқанд вилоят кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида баъзи туманларда ер майдонларини ҳисоботдан яшириш ҳоллари мавжудлигини таъкидлаганини эсладик.

«Чортоқ» фермер хўжалиги туман ҳокимининг 1998 йил 11 декабрдаги қарорига асосан ташкил этилган эди. Ҳозир мазкур хўжалик ихтиёрида 40 гектар суғориладиган, 14 гектар лалми ер майдонлари бор. Туман ер ресурслари хизмати бўлими мутахассиси А.Қиличевнинг таъкидлашича, «Навбаҳор» ширкат хўжалиги мутахассиси О.Хўжамбердиев томонидан тақдим этилган 2002 йилда шу ҳудуддаги фермер хўжаликларида экиладиган экин турлари режаси тақсимотида «Чортоқ» фермер хўжалигининг умумий ер майдони 40 гектар эканлиги, шунинг 22 гектарига чигит, 18 гектарига ғалла экилиши кўрсатилган. Бошқа экинлар негадир қайд этилмаган. Ахир, Ўзбекистон шароитида лалми ерларда ҳам деҳқончилик қилинади-ку?!

Масалага чуқурроқ кириб борганимиз сари ажабланарли ҳолларга дуч келдик. Эътибор беринг, «Навбаҳор» ширкат хўжалиги раиси И.Алланазаров ва ер тузувчи О.Хўжамбердиев имзолаган, санаси кўрсатилмаган бошқа маълумотномада «Чортоқ» фермер хўжалиги тасарруфидаги ер майдонларининг 24 гектарига чигит, 18 гектарига ғалла, 5 гектарига беда, 1 гектарига эса сабзавот экилиши маълум қилинган. Шунга асосланиб ҳисобласак, «Чортоқ» фермер хўжалигининг суғориладиган ер майдонлари 48 гектар бўлиб чиқяпти. Бундай фарқни изоҳлаш учун эндиликда собиқ раис Б.Жовбўриев бизга яна бир далолатнома тақдим этди. Уни «Навбаҳор» ширкат хўжалиги бош ҳосилоти (ер тузувчиси) О.Хўжамбердиев, «Чортоқ» фермер хўжалиги раиси Б.Жовбўриев ва аъзолар имзолашган. Далолатномада лалми ерларнинг 8 гектари ўзлаштирилиб, сувли майдонлар ҳисобига ўтказилгани ёзилган. Афсуски, бу ҳужжат қонуний кучга эга эмас. Бинобарин, уни сохта деб ҳисоблаш ҳам мумкин. Сабаби шундаки, биринчидан мазкур ҳужжат санаси дастлаб 16.11.2002 йил деб кўрсатилган, сўнгра 16.11.2001 йил деб ўзгартирилган. Иккинчидан, «Ўздаверлойиҳа» институти томонидан 2000 йилда «Навбаҳор» ширкат хўжалигининг лалми ерлари йўқлама қилинганда «Чортоқ» фермер хўжалигига тегишли ерларнинг бирон гектари ҳам лалми ерлар рўйхатига киритилмаган. Яъни ер харитасида ушбу майдонлар суғориладиган ерлар эканлиги кўриниб турибди. Шуни ҳам айтиш кераки, ерни баҳолаш, яъни лалми ерларни ўзлаштириб суғориладиган ер ҳисобига киритишнинг қонунларда белгиланган тартиби бор. Бу борада ҳеч кимнинг ўзбошимчалик билан иш тутишга ҳаққи йўқ.

Қизиғи шундаки, на Б.Жовбўриевнинг ўзида ва на туман ер ресурслари хизмати бўлимида «Чортоқ» фермер хўжалигини ташкил қилиш, унга ер ажратишга оид дастлабки ҳужжатлар топилмади. Бундай аҳволни нима деб изоҳлашни ҳам билмай қоласан, киши. Ҳар ҳолда «Ер тўғрисида»ги қонунлар бузилгани, ердан қонунга хилоф равишда фойдаланилгани аниқ.

Қисқаси, Пастдарғом туманидаги «Чортоқ» фермер хўжалигига тегишли суғориладиган ер майдонларининг 14 гектари ҳужжатларда лалми ер сифатида қайд этилган, 1999-2001 йиллар мобайнида ҳисоботдан яширилган ва бу майдонлар ҳисобидан яширинча даромад олинган. Бу билан давлатга қанча зарар етказилганини аниқлаб чиқиш мутахассислар ҳукмига ҳавола. Прокуратура идоралари ва Самарқанд вилоят ҳокимлиги ушбу масалага ўз муносабатини билдиради, деган умиддамиз.

Р.ҚУРБОНОВ,
«Ишонч» мухбири.

Баҳс-мунозара

Тонг юз кўрсатмай бошида ироқи дўппи, атлас кўйлак кийган келинчак ҳовлига фаришта мисол оро бермоқда. У ёруғ ният билан ҳар тонг дарвоза очаётиб, шу катта хонадон, шу оқибатли одамлар билан тақдири уланганини ҳис қилиб, ширин энтикади.

ҚИЗИНГИЗ БАЛОҒАТГА ЕТМОҚДА...

Чиннидек супурилган ҳовлига тикилиб, қайнонанинг бахри дили очилади. Елкасига тўн ташлаб, ҳовлига чиққан қайнота келинчакка иқбол тилайди. Ул гўзалнинг малоҳатидан куёв боланинг кўнгли тоғдек кўтарилади. Ибо билан чой узатаётган, тотли таомлар пишираётган, юриш- туришида нафосат барқ уриб турган келинойисига боқиб қайнсингил пинҳона иш ўрганади.

Ҳа, машойихлар айтганидек, яхши тарбия кўрган қиз нафақат ўз оиласининг, балки жамиятнинг, миллатнинг кўркидир. Негаки, миллат келажаги ана шу қизлар — бўлажак оналар қўлида. Ҳар бир дунёга келган боланинг тарбия мактаби даставвал она қучоғи ҳисобланади. Шунинг учун ҳам комил инсонни тарбиялаш учун қизларимизнинг ўзлари гўзал тарбия кўрган бўлишлари даркор.

Яхши тарбия кўрган қизлар қурган оила мустаҳкам бўлади. Тарбияли келинчак қайнона-ю қайнотаси, умр йўлдошининг ҳурматини жойига қўяди, рўзғор ишларини камикўстсиз бажариб, улар дуосини олади.

Доно боболаримиз, қизларни жамият танасида оқиб турган қонга қиёслашади. Негаки, қон қанчалик тоза ва соғлом бўлса, вужуд ҳам соғлом, баркамол бўлади. Бугун атрофимизда содир бўлаётган баъзи дилхираликлар, иллатлар қизларга, уларнинг тарбиясига лоқайд қараганимиз натижаси сифатида юз кўрсатмоқда. Айрим қизларимиз ўзларининг кимлигини, қай миллат фарзанди эканлигини унутиб қўяётган ҳоллар ҳам йўқ эмас.

Кўча айланасан,бозор кезасан, атрофни кузатасан, миллатимиз келажагини яратувчи айрим қизларнинг хулқи, юриш-туриши кишини ўйга толдиради. Орқаваротдан эшитган гаплар эмас, яқиндагина Отчопар бозорида ўзим кўриб, гувоҳ бўлган қуйидаги воқеалар менимча миллатпарвар ҳар бир инсонни ташвишлантиради. Бу бозор доимгидек арининг уясидек ғувиллайди. Олувчи ҳам, сотувчи ҳам кўп. Ҳали бозор дарвозасига етмасингданоқ, ёши ўн бешга тўлиб-тўлмаган қизалоқ харидор чақиради. «Кеп қолинг, об қолинг, сомсанинг додаси бизда. Тўра йигитлар ейдиган, қўчқор гўштли сомса... Ҳамроҳимдан уялиб ерга қарайман, қиз эса овозини баралла қўйиб, молини мақтайди. Хўш, бу қизни бозорга етаклаб чиққан нима? Пулми? Манфаатми ва ёким зарурият?! Хаёлимда чарх уради шу фикрлар. Бозор эса ўз йўлида, ўз гирдобида давом этади. Сотувчиларнинг 70 фоизи аёллар, қизлар...

Қопу сумка кўтарганлар ҳам аксарият аёллар.

Ўйларимга ўралиб, яхшиликка умидвор бозор айланаман.

Кўҳликкина қиз сотаётган матога харидор бўламан. Худони ўртага солиб, асл мол, арзон, чидамли деб сотган кўйлакни озгина юрмасдан икки баробар арзон нархда кўриб, бўларим бўлди. Мулойимгина кўринган қиздан хафа бўлдим. Унга ким ўргатди ёлғон гапиришни, усталик билан одамларнинг пулини шилишни?

Юрагим зирқираб яна бозор айланаман.

— Қанақа отасиз, битта кўйлакни олишга қурбингиз етмаса,— таниш овоз келган томонга қарайман. Қўшнимизнинг «эркатой» қизи. Ота хижолатда сотувчига юзланади.

—Бундоқ елкалари ёпиғроғи, ўзбекчиликка тўғри келадигани йўқми?!

Сотувчи аёл лаб буради.

—Замондан орқада қолибсиз, ака ёки тўғрисини айтаверинг, чўнтак кўтармайдими?!

Қўшним бир қалқиб тушди, олай деса, алламбало кўйлак. Бошқасига пули етмайди. Отасининг ўйланганини кўриб, қизининг жазаваси тутади. Қўшнини хижолатга қўймаслик учун секин орқага чекинаман... Кўз олдимда катта бўлган бу қизалоқни терс муомалага ўргатган, бачкана кийимларга ружу қўйишига сабабчи бўлган шу ота-она эмасми?! Бугун эса ўзи афсусланиб турибди.

Ҳар бир инсон бу ёруғ дунёда орзу-ҳаваслар билан яшайди. Фарзандларим, масалан, қизим оқила, иффатли, пазанда, бировнинг эшигига борганида раҳмат эшиттирадиган баркамол инсон бўлсин, дея ният қилади. Бунинг учун қизларимиз тарбияси ҳақида алоҳида бош қотирайлик. Муомалада, кийинишу юриш-туришда аввало ўзимиз намуна бўлайлик. Қуш уясида кўрганини қилади, деб бежиз айтишмаган, ахир.

Амина ҚОДИРОВА.

ШАНБА — ДАМ ОЛИШ САҲИФАСИ

БИР ҲОВУЧ ГАВҲАР

Биродарингга табассум қилишинг сен учун садақадир.

* * *

Йўлда ётган нарсани четга олиб қўйишинг ҳам сен учун садақадир.

* * *

Луқмони Ҳакимдан: «Сенинг жуда гўзал аҳлоқинг бор. Бу қадар ҳикматни, бу қадар аҳлоқни кимдан ўргандинг?» деб сўрасалар, «Ёмонлардан ўргандим!», деган экан.

* * *

Бошқалар бировларнинг айби билан машғул бўлишни севишади, сен эса, ўз айбинг билан машғул бўл!

ҚОМУСИЙ НАШР

Кенг билимлар мажмуаси ҳисобланган «Энциклопедия» сўзи дастлаб қадимги юнонларда пайдо бўлган. Бу ибора «билимлар тўплами», кишиларни тарбиялаш учун зарур бўлган «билимларга ўргатиш» маъноларини англатган.

«Энциклопедия» сўзи фақат XVII асрдан бошлаб фаннинг бир ёки бир неча соҳалари бўйича илмий маълумотларни тизимга солган ҳолда баён этувчи ишларнинг номи маъносида қўлланиладиган бўлди.

Энциклопедиянинг ҳақиқий тарихи XVIII асрнинг ўрталаридан Францияда 35 жилдли «Энциклопедия ёки фан, санъат ва касбҳунарларнинг изоҳли луғати» нинг чоп этилиши билан бошланди. Бу ишга буюк француз мутафаккирлари Д. Дидро ва Ж.Аламбер бошчилик қилишди.

Француз энциклопедияси турли мамлакатларда нашр этилган қомусий китоблар учун намуна бўлиб хизмат қилди. Шу тариқа универсал ва соҳа энциклопедиялари нашр этила бошланди.

Катта энциклопедия ва бошқа энциклопедик нашрларнинг тажрибасига таянган ҳолда Ўзбекистонда ҳам Қомус яратишга киришилди. 1968 йил январ ойида Ўзбекистон энциклопедияси бош таҳририяти ташкил этилди. Ана шу бош таҳририят негизида 1997 йилда Ўзбекистон Миллий энциклопедияси Давлат илмий нашриёти тузилди. Қисқа вақт ичида бизнинг миллий энциклопедиямизнинг икки жилдлик нашри босмадан чиқди.

НОЁБ ХОТИРА

Япониянинг «Иомиури Симбун» газетаси таҳририятида Иокогама шаҳрида яшовчи 46 ёшли Хидеаки Томойори деган кишининг нодир хотираси намойиш қилинди. У «пи» сонини вергулдан кейинги 15151 рақамига қадар ёддан айтиб берди.

Одатдаги ҳисоб ишларида «пи» сонини қўллаш учун вергулдан кейинги учтўртта рақамдан фойдаланишнинг ўзи кифоя қилади. Бироқ, ЭҲМларда уларнинг имкониятларини аниқлаш мақсадида бу чексиз соннинг кўп минглаб ўнлик рақамлари ҳисоблаб чиқилган.

Ноёб хотира намойиши бор-йўғи 3 соату 10 дақиқа давом этди. Томойори рақамларни мингтадан бир гуруҳ қилиб айтар, кейин икки дақиқадан дам оларди. У фақат охирида бир марта жиндек тутилди. 10461-рақамини эсломай, бир неча сония туриб қолди. Томошабинлар айтилаётган рақамларни компьютер бўйича кузатиб турдилар.

Бухорода давом этаётган республика талаба-ёшларининг анъанавий иккинчи Универсиада баҳслари ҳал қилувчи паллага кирди. Айни пайтда бир неча спорт турлари бўйича ғолиб ва совриндор жамоалар номи маълум бўлди.

ҲОЗИРЧА ТОШКЕНТЛИКЛАР ПЕШҚАДАМ

«Универсиада-2002»

Хусусан, енгил атлетика, сузиш, миллий ва белбоғли кураш, дзюдо, стол тенниси бўйича мусобақалар ўз якунига етди. Умумжамоа ҳисобида ҳозирча таркибини Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия институти талабалари ташкил қилувчи «Тошкент-1» жамоаси пешқадамлик қилмоқда. Мезбонлар тошкентликлардан бироз ортда қолмоқда. Учинчи ўринни эса самарқандликлар эгаллаб туришибди.

Бухоро шаҳридаги ёзги амфитеатрда ўтказилган миллий кураш беллашувларининг 60 килограмм вазнидаги полвонлар ўртасида бухоролик Ўткир Эгамов Тошкент шаҳри вакили Шерзод Раҳмонов устидан ғалаба қозониб, олтин медалга сазовор бўлди. 66 килограммгача бўлган баҳсларнинг финалида сурхондарёлик Тўрабой Ўтаев ҳамда пойтахтлик Темир Аҳмедовлар беллашдилар. Рақибига нисбатан маҳоратлироқ саналган сурхондарёлик полвон чемпионликни қўлга киритди. 81 килограммгача бўлган вазн тоифасида кураш олиб борган Фарҳод Тўраев ниҳоят, Тошкент шаҳри жамоасига олтин медални тuҳфа этди. У ҳал қилувчи беллашувда қашқадарёлик таниқли курашчи Исоқ полвонни мағлуб этди. Жаҳон чемпионлари Шуҳрат Хўжаев ва Камол Муродов(100 килограммгача вазнда)лар ўртасидаги беллашув кескинлиги, муросасизлиги билан кўпчиликда катта қизиқиш уйғотди. Ш.Хўжаев рақибини енгиб, мезбонлар жамғармасига яна бир олтин медални келтирди.

Жондор тумани ўйингоҳида бўлиб ўтган белбоғли кураш беллашувлари ҳам кўпчиликда зўр қизиқиш уйғотди. Мухлислар айниқса, Тошкент вилояти жамоаси вакиллари, уч ака-ука полвонлар — Ислом, Умар ва Усмон Муҳамедовлар иштирокидаги баҳсларни катта олқишлар билан кузатдилар. Умар финалда наманганлик машҳур полвон Мақсуд Холматовнинг елкасини ерга теккизди. Усмон Муҳамедов ҳамда Андижон кураш мактаби вакили Жаҳонгир Қамбаров ўртасидаги ғоят муросасиз курашларга бой бўлган беллашувда кичик фарқ билан андижонлик полвоннинг қўли баланд келди. Кенжа полвон Ислом эса мусобақанинг бронза медали билан кифояланди. Шунингдек, Г.Ҳакимов (Андижон, 55 кг), Т.Хусатдинов (Тошкент шаҳри, 60 кг), И.Эгамов (Андижон, 81 кг), К.Розиқов («Тошкент-1», ўта оғир вазн)лар ғолибликни қўлга киритишди.

«Универсиада-2002» мусобақаси дастурига киритилган дзю-до бўйича беллашувларда эса «Тошкент-1» жамоаси аъзолари пешқадамлик қилишди. Абдулла Тангриев ўта оғир вазн ғолиблиги ҳамда мутлоқ чемпионликни қўлга киритган бўлса, К.Муродов (100 кг), Л.Акбаров (90 кг), Ф.Тўраев (81 кг), И.Акбаров (73 кг)ларга ҳам омад кулиб боқди.

Сузиш, енгил атлетика мусобақаларида умумжамоа ҳисобида «Тошкент-1» жамоаси вакиллари шоҳсупага кўтарилди. Навоий, Андижон, Фарғона ва Самарқанд вилоятлари талаба-ёшлари эса кейинги ўринларга муносиб деб топилди.

«Нафис» спорт мажмуида ўтказилган стол тенниси мусобақалари ҳам ўз таркибига Саида Бурхонхўжаева, Манзура Иноятова, Александр Ким, Денис Баринов сингари кучли спортчиларни жамлаган «Тошкент-1» жамоаси зафар қучди. Андижонлик талабалар иккинчи, мезбон спортчилар эса учинчи ўринни қўлга киритдилар.

Шоҳмот ўйинларида Наманган, Самарқанд, Бухоро ва «Тошкент-1» жамоалари ярим финалга йўл олишди. Эркаклар ва аёллар ўртасидаги қўл тўпи мусобақаларининг ҳал қилувчи баҳсларида эса «Тошкент-1» — «Тошкент-2», Бухоро — Наманган жамоалари куч синашадиган бўлишди.

Эркаклар ва аёллар ўртасидаги волейбол мусобақаларида Қорақалпоғистон, Андижон, Фарғона, Самарқанд, Наманган, Бухоро вилоятлари ҳамда «Тошкент-1» жамоалари 1/4 босқич йўлланмасига эга бўлишди.

«Универсиада-2002»нинг барча спорт турлари бўйича ғолиб ва совриндорлари бугун аниқланади.

У.НАВРЎЗОВ,
«Ишонч» мухбири.

ЁШ ИСТЕЪДОДЛАР БАЙРАМИ

Андижонда республика санъат билим юртлари ёш истеъдодларининг Қори Ёқубов номидаги анъанавий танлови ниҳоясига етди.

417 нафар танлов қатнашчиси тўрт кун давомида рубоб, дутор, ғижжак ва доира чалишда ўз маҳоратларини намойиш этишди. Шунингдек, қатнашчилар катта ашула, бахшичилик, лапар ва миллий қўшиқлар жўр ижрочилигида ўз санъатларини намойиш этишди.

Ҳакамлар фикрича, танлов қатнашчиларининг маҳоратлари уч йил аввал ўтказилган республика кўригига нисбатан ўсганлиги намоён бўлди. Шундан ҳам кўриш мумкинки, уч йўналишда ўтказилган танловда биринчи ўринларни иккитадан номзод эгаллади. 220 нафар қатнашчи эса диплом, фахрий ёрлиқ ва совғалар билан тақдирланди.

«Туркистон-пресс»

УНИВЕРСИТЕТ, БАКАЛАВР ВА БУЮРТМАЧИ

Битирувчи талаба ёшларни ўз ихтисосликлари бўйича меҳнат қучоғига йўллашда Тошкент Давлат педагогика университетида яхши тажриба орттирилган. «2001-2002-ўқув йилида битирувчиларни ишга жойлаштириш муаммолари» деган мавзуда ўтказилган республика оммавий семинарининг айнан шу олий ўқув юртида уюштирилиши бежиз эмас.

Ўзбекистон Олий ва ўрта махсус таълим вазири С.Ғуломов сўзга чиқиб, анжуман кун тартибига қўйилган масала долзарб эканлигини айтиб, маркетинг изланишлар негизида кадрлар тайёрлаш ҳамда уларни ишга режали асосда жойлаштириш ҳақида батафсил гапирди.

Анжуманда «Тошкент педагогика университетида битирувчи бакалаврларни ишга жойлаштириш тажрибасидан», «Олий ўқув юртининг меҳнат жамоалари билан ҳамкорлиги» каби мавзуларда маърузалар ҳам тингланди.

Пировардида «Университет, бакалавр ва буюртмачи» деган уч томонлама шартномалар имзоланди.

А.АЛИЕВ.

КУТИЛМАГАН НАТИЖА: ЧЕМПИОН — МАҒЛУБ!

Жаҳон чемпионати баҳсларини майдон эгалари ёхуд амалдаги чемпион жамоа бошлаб бериши анъанага айлангандан буён аксарият ҳолларда футбол мухлислари бир нарсанинг гувоҳи бўладилар: ё ўйинда дарвозалар даҳлсиз қолади, ё жуда кичик ҳисоб қайд этилади.

Биз орзиқиб кутган XVII жаҳон чемпионати ҳам бундан мустасно эмас. Ҳар ҳолда биз анъана такрорланиши эҳтимолини назардан қочирмаган эсак-да, охир оқибат якуний натижа бундай бўлишини сира кутмаган эдик. «А» гуруҳига кирган жамоалар ичида энг кучсизи сифатида тилга олинаётган Сенегал футболчилари шов-шувли ғалабага эришдилар. Чемпионатнинг биринчи сонли учрашувида Африка қитъаси вакиллари ўттизинчи дақиқада Франция дарвозасига тўп киритиб, ФИФА рейтингида ҳам карвонбошилик қилаётган, муҳими чемпионликни ўз қўлида сақлаб қолишига бўлган интилишини яширмаётган ниҳоятда кучли жамоани таслим этдилар.

Бунақаси аввал бир марта бўлган, яъни амалдаги чемпион биринчи учрашувни ютқазганига биз бундан 12 йил муқаддам Италияда ўтказилган чемпионатда гувоҳ бўлгандик. Ўшанда Аргентина термаси Камерундан мағлубиятга учраган эди.

Мана ниҳоят, шундай ҳол яна юз берди. Эҳтимол, жароҳати туфайли машҳур футболчи Зидан майдонга тушолмаганлиги учун чемпион ўйинни бой бергандир? Билмадик, ҳар ҳолда бундан буён французларга осон бўлмаслиги аниқ. Чунки энди улар Уругвай ва Дания терма командаларини албатта мағлуб этишлари шарт. Акс ҳолда гуруҳ баҳсларидан кейиноқ Европага қайтишга мажбур бўлишлари ҳеч гап эмас.

Бугун эса айнан шу икки жамоа — Уругвай ва Дания орани очди қилиш учун майдонга чиқади. Французлар учун энг қулай натижа, бу — дуранг. Лекин майдон текис, тўп думалоқ. Қандай ҳисоб қайд этилишини вақт кўрсатади.

ISHONCH

МУАССИС: Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси

Бош муҳаррир Мирғиёс ҚАЮМОВ

Таҳрир ҳайъати:
Эркин Воҳидов, Сайёра Рашидова, Жория Алимхўжаева, Маъмура Одилова, Сафар Остонов, Маҳмуджон Расулов, Элёр Ёқубов, Виктор Зверев (бош муҳаррир ўринбосари «Ишонч-Доверие»), Мирзоҳид Содиқов, Шамсиддин Эсонбоев, Кудратилла Рафиқов, Мирфозил Олимов.

E-mail: ishonch@dostlink.net; ishonch1@dostlink.net

ТЕЛЕФОНЛАР:
Котибият 56-87-73; Хатлар, реклама ва эълонлар бўлимлари 56-85-43.

Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган

Босишга топшириш вақти - 21.00
Топширилди - 24.00

Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Бухоро» кўчаси, 24-уй. Нашр кўрсаткичи: 133; 134

Газетага 1998 йил 11 июлда Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси томонидан 00005 рақамли гувоҳнома берилган. IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Бичими А-2. Ҳажми 2 босма табоқ. Сотувда эркин нархда.

«Шарқ» нашриёт—матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41—уй.

Буюртма Г— 512. 1 2 3 4 5 6